

DE SCHUDZEEF

DORPSKRANT VOOR ZOUTKAMP

Nummer 2, maart 2013



Deze maand in De Schudzeef o.a.:

- ***VVSV '09 voor KiKa***
- ***Vervolg Kind in Oorlogstijd***
- ***Nieuws Oude Kerk Zoutkamp***

Colofon

Redactie

Esther v.d. Broek	tel: 438218	Voorzitter
Claudia de Boer	tel: 402635	Acquisitie
Chantal Oostindiën	tel: 401160	Penningmeester
Anouk Bakker	tel: 850865	Secretaris

Kopieerwerk

Het kopieerwerk voor De Schudzeef wordt verzorgd door Nelly Bolt en Enne Tammens.

Eerstvolgende verschijningsdatum is 10 mei

Kopij voor het volgende nummer inleveren vóór 1 mei

Kopij

Kopij voor De Schudzeef dient bij voorkeur per mail als PDF, JPG, TIF of DOC (niet hoger dan Word 2003) bestand aangeleverd te worden.

E-mailadres: **schudzeef@gmail.com**

Inleveradres kopij: Claudia de Boer, Margrietstraat 4, Zoutkamp
Chantal Oostindiën, Julianastraat 17, Zoutkamp
Anouk Bakker, De Schuit 34, Zoutkamp

Bankrelatie

Rekeningnummer 33.52.13.170, Rabobank Noord-West Groningen.

Advertentietarieven per 01 januari 2013:

Eenmalig 1/1 A4	€ 30,00
Eenmalig ½ A4	€ 17,00
Eenmalig ¼ A4	€ 9,00
6 x 1/1 A4	€ 168,00
6 x ½ A4	€ 84,00
6 x ¼ A4	€ 42,00

Afmetingen:

¼ A4	h: 13,5 cm x b: 8,5 cm STAAND
½ A4	h: 13,5 cm x b: 17,5 cm LIGGEND

Wilt u ook op de mailinglist van De Schudzeef?

Stuur dan een e-mail naar schudzeef@gmail.com met als onderwerp mailinglist. U ontvangt dan een paar dagen voor de kopijdatum een e-mail wanneer de kopij binnen dient te zijn en wanneer De Schudzeef ook alweer uitkomt.

Agenda

6 april	Opening nieuwe wisselexpositie in het Visserijmuseum
10 april	Voorlichting cursus Vallen Verleden Tijd in het Ontmoetingspunt
11 april	Meespeelmiddag op Obs Solte Campe
17 april	Jaarvergadering uitvaartvereniging "De Laatste Eer"
30 april	Rommelmarkt
10 mei	Bazaar, georganiseerd door "het daarde" van VVSV '09

Voorwoord

Beste mensen, wat zijn wij van de redactie blij voor Stieneke van Dam. Niet alleen is zij met haar bedrijf ondernemer van het jaar (zie Schudzeef nr. 3 2012), maar ze is ook nog eens uitgeroepen tot het beste bedrijf van de streek. Stieneke, namens de redactie proficiat! Voor 2013 zijn we natuurlijk weer op zoek naar een nieuwe kandidaat voor de titel "ondernemer van het jaar." Dus mensen, voel u vrij om iemand voor te dragen. Dit kan door een mailtje te sturen naar: schudzeef@gmail.com (ook voor al uw kopij). Dan hopen we maar dat het voorjaar eindelijk van start gaat! Fijne Paasdagen en Koninginnedag/Koningsdag. De volgende Schudzeef staat in het teken van Vlaggetjesdag en het feest in ons dorp. Tot dan. De redactie.

VVSV '09 voor KiKa

Zoals u misschien weet, hebben de besturen van de voetbalverenigingen Zeester uit Zoutkamp en UVV '70 uit Ulrum een aantal jaren geleden de koppen bij elkaar gestoken en besloten om te fuseren. Het resultaat is dat twee - qua ledental - armlastige verenigingen thans samen een bloeiende vereniging vormen van rond de 200 leden.

In deze korte periode is gebleken dat VVSV '09 in een grote behoefte voorziet op voetbalgebied bij de bevolking van beide dorpen en andere daaromheen liggende kleinere dorpen als Houwerzijl, Niekerk en Vierhuizen. Bovendien is gebleken dat onze vereniging ook op sociaal gebied een belangrijke rol vervult. Binnen dat sociale gebeuren binnen VVSV '09 gingen de laatste tijd geluiden op om onze vereniging niet alleen op sportief gebied te laten zien, maar ons ook op maatschappelijk terrein te profileren.

Een aantal mensen heeft de handen in elkaar geslagen en deze mensen hebben een goede-doelenactie gestart. Als goed doel is gekozen voor KiKa. Kort gezegd: KiKa wil ervoor zorgen dat kinderkanker in 2025 geen levensbedreigende ziekte meer is. Als we meer onderzoek kunnen realiseren, dan gaat het genezingspercentage versneld omhoog. Met giften en donaties is het voor KiKa mogelijk wetenschappelijk en klinisch onderzoek naar kinderkanker te steunen.

Inmiddels zijn er vele plannen voor acties bedacht en er is zelfs al een aantal uitgevoerd. Deze plannen kunnen ludiek van aard zijn of serieus of sportief of wat dan ook. De actie kent zijn eindpunt in een 24-uurs-voetbalmarathon eind augustus 2013. Aan deze marathon zullen alle teams van VVSV '09 meedoen: van de kabouters tot en met het eerste elftal.

Uiteindelijk willen we natuurlijk zoveel mogelijk geld op gaan halen, maar u kunt ons ook blij maken met ideeën of door u te organiseren acties.

Het geld kan gestort worden op het rekeningnummer van VVSV '09 3352.12.352, o.v.v. VVSV '09 voor KiKa.

Ideeën en andere waardevolle tips kunt u mailen naar kika-actie@vsv09.nl en natuurlijk kunt u een van de leden van de projectgroep (Cor Brands, Irene Dijkstra, Alfred Venhuizen, Jan Noorda, Kim van Zanten, Kor Oosterheerd en Martine de Boer) aanschieten.

Meer informatie kunt u vinden op de site van VVSV '09 (www.vsv09.nl) en op www.kika.nl

Bedankje

Iedereen bedankt voor de belangstelling, cadeautjes en kaartjes die wij hebben mogen ontvangen voor de geboorte van onze dochter Malin. Wij zijn enorm verrast door de hoeveelheid kaartjes!

Bert Horneman en Joyce Schuitema

VVSV '09 voor KiKa: Het daarde bazaar

In het jaar 2013 zullen er in Zoutkamp en Ulrum meerdere activiteiten plaatsvinden die door leden van VVSV '09 georganiseerd worden met als doel geld op te halen voor KiKa (KinderenKankervrij). In 2012 is er een projectgroep gestart binnen VVSV '09 om te kijken of er namens de club een actie opgezet kon worden voor KiKa. Het werd in de vereniging goed ontvangen en afgelopen december was de eerste actie er al, namelijk een standje op de kerstroute in Ulrum.

Ook het daarde (derde) elftal van VVSV '09 werd verzocht een actie te organiseren. Aangezien een van de projectgroepleden ook nog eens een van de elftalvaarders was, kon het daarde er niet om heen. Het daarde is een mix van inwoners uit Zoutkamp en Ulrum, toch is ervoor gekozen om iets in Zoutkamp te organiseren. Dit omdat er op 23 en 24 augustus een etmaal lang gevoetbald gaat worden op het sportpark De Kley in Ulrum.

Naast het organiseren van de bazaar heeft het daarde ook de "KiKa-camera." Binnen het daarde zijn er 2 personen die veel foto's maken op en langs het voetbalveld. Zij stellen nu hun foto's beschikbaar, zodat men deze kan downloaden op bijvoorbeeld een canvasdoek, muismat of een hoesje voor de telefoon. Meer informatie over deze actie vindt u op de website van VVSV '09. Op vrijdag 10 mei vanaf 16:00 uur organiseert het daarde van VVSV '09 een gezellige bazaar met een rommelmarkt, spelletjes, pony-ritjes, springkussen, iets lekkers om te eten en leuke muziek. Dit zal allemaal plaatsvinden op sportveld De Toercamp in Zoutkamp.

Cultureel Erfgoed De Marne

In de gemeente De Marne komen veel gebouwen voor met een historische of beeldbepalende betekenis. Veelal hebben deze panden de status van rijksmonument of ze behoren tot een beschermd dorpsgezicht. Onze gemeente telt ongeveer 220 rijksmonumenten. In de meeste gevallen worden deze behoorlijk onderhouden. Maar er zijn er ook die in staat van verwaarlozing en zelfs verval verkeren. Om verdere aftakeling daarvan tegen te gaan en ze zo mogelijk in oude luister te herstellen, is enige tijd geleden een stichting opgericht met de naam Stichting Herstel Erfgoed De Marne. Het doel van de stichting komt erop neer dat er acties worden ondernomen om zulke panden, vooral als ze van cultuurhistorische en/of beeldbepalende betekenis zijn, te beschermen en te behouden.

Zo heeft de stichting enkele maanden geleden het initiatief genomen om subsidie te verwerven voor de redding van de voormalige Rooms Katholieke Parochieschool te Wehe-den Hoorn. Als die subsidie wordt toegewezen, kan de eerste stap worden gezet om voor dit pand een bestemming te zoeken en het in oude luister terug te brengen. Maar de stichting richt ook het oog op andere panden in de gemeente.

Het secretariaat van de stichting zetelt op het adres Elensterweg 10, Ulrum en is te bereiken per telefoon op de nummers 0595-401201 en 06-20034433 en per e-mail [**hvdgrinten@tiscali.nl**](mailto:hvdgrinten@tiscali.nl).

De stichting is nog maar kort actief en beschikt niet over eigen financiële middelen. Als u het bestaan van de stichting waardeert en achter de doelstelling kunt staan, kunt u dat misschien laten blijken met een fiscaal aftrekbare donatie op de rekening van de stichting, nr. 143279564 t.n.v. Stichting Herstel Erfgoed De Marne te Ulrum. Het geld is niet bestemd om restauraties te betalen, maar uitsluitend om de bestaanskosten van de stichting te betalen, zoals bijvoorbeeld van porti, bankkosten, adviezen en dergelijke.

Bert Dijksterhuis te Eenrum en
Bart van der Grinten
Elensterweg 10
9971 BB Ulrum

Crowdfunding in De Marne

Op 6 februari werd een workshop over crowdfunding gehouden door Aster van Tilburg en Jesse Norg van 'Voor je Buurt.' Ruim 20 mensen uit twaalf verschillende dorpen kwamen langs om na te denken over hoe ze geld bij elkaar kunnen krijgen om hun idee te realiseren. De workshop vond plaats in het sfeervolle decor van Wongema in Hornhuizen. Een opgeknapt dorpscafé waar je kunt werken, waar kunstonderwijs gegeven wordt en waar je kunt eten, drinken en slapen.

De vaak kleine dorpen in De Marne hebben het niet makkelijk. Vanuit de gemeente, provincie en fondsen komt steeds minder geld en dus moeten de inwoners zelf het heft in handen nemen. De ambities zijn groot: Wehe-den Hoorn wil de fietscrossbaan nieuw leven inblazen, in Leens wil de voetbalvereniging de kantine opknappen en Ulrum werkt al een paar jaar aan het realiseren van het Lotuspark. Maar er zijn ook kleinere plannen. Inwoners van Hornhuizen zijn bezig met een gezamenlijke moestuin en tijdens de workshop ontstond het idee om met alle dorpen een expositie aan te kopen, zodat deze kan rouleren langs de verschillende kerken en dorpshuizen. De gemeente De Marne probeert inwoners die hun dorpen leefbaar willen houden te ondersteunen. Daarom organiseerde de gemeente samen met Voor je Buurt deze workshop.

Een vraag die veel wordt gesteld is hoe je nieuwe mensen van buiten het dorp bereikt om bij te dragen aan een idee. Nu is het steeds dezelfde groep mensen die meehelpt en geld bijdraagt. Om deze vraag te beantwoorden bracht Annette Broekhuizen inspiratie. Deze Groningse heeft veel ervaring met het verzamelen van geld door leuke en ludieke acties. Om het orgel in Zuurdijk te restaureren konden mensen orgelpijpen adopteren of een kwartier orgel spelen cadeau doen. Annette is nu bezig met het verzamelen van geld voor de restauratie van een oude zaagmolen: Molen de David. Bekijk onderstaand filmpje voor het verhaal van Annette:
http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=IGFmQEcb92A

Na afloop van de workshop werd er nog lang nagepraat over de verschillende ideeën. Tijdens de borrel ontstond ook het idee om met deze groep vaker bij elkaar te komen en elkaar te helpen en ideeën uit te wisselen. En dat kan natuurlijk ook online. Dus voor Groningers bestaat nu de gesloten facebookgroep **Dorpen in De Marne** om vragen te stellen, ideeën te delen en met elkaar in contact te blijven.

Niet iedereen kon bij de workshop aanwezig zijn. Heb je vragen over het verzamelen van hulp en geld of over Voor je Buurt? Of is er een idee waarvoor je via Voor je Buurt geld en hulp wilt verzamelen? Je kunt Aster van Tilburg en Jesse Norg bereiken via info@voorjebuurt.nl of je project aanmelden via www.voorjebuurt.nl. Ook kun je 'Voor je buurt' volgen via Twitter en Facebook.

Bedankje

Langs deze weg wil ik een ieder hartelijk bedanken voor het medeleven in de vorm van een kaartje, telefoontje, bezoekje, bloemetje etc. tijdens de zware weken van de bestraling. Ook hartelijk dank voor de goede zorgen voor Rick tijdens deze periode, in de vorm van gebakken visjes, nasi, hachee, snert, macaroni, bruine bonensoep en poffert. Hij hoefde niet bang te zijn om te verhongeren in deze periode. Nogmaals bedankt lieve mensen. Groetjes Jantina Broersma

Ransuilen in Zoutkamp

Gespot bij Familie Nienhuis in de boom bij de nieuwe kerk.
Door Piet Landman op de foto gezet.



De Zonnebloem afd. De Marne OPROEP.

Deze afdeling bestaat al 36 jaar en is tot nu toe actief in de voormalige gemeente Kloosterburen en sinds een jaar ook in Wehe-den Hoorn. De Zonnebloem zorgt ervoor dat eenzamen, langdurig zieken en/of gehandicapten door vrijwilligers uit hun isolement worden gehaald. Graag willen wij dit uitbreiden naar andere dorpen om zo samen meer mensen te kunnen bereiken. Daarvoor zoeken wij VRIJWILLIGERS en BESTUURSLEDEN zodat wij allerlei leuke uitjes voor nog meer gasten kunnen organiseren. Jaarlijks maken we een reisje per bus of boot. We organiseren een theatermiddag of artiestenmiddag in oktober. Ook houden we weer een gezellige middag en Corso Eelde staat ook op het programma. Naar Op Roakeldais is ook een optie. Ook aangepaste vakanties behoren tot de mogelijkheden. Door verkoop van loten en donaties kunnen wij leuke dingen doen voor gasten binnen onze afdeling. Maar dan heb je wel bestuursleden en vrijwilligers nodig. Wellicht bent u die vrijwilliger die wij zoeken. Uiteraard kunnen ook nieuwe gasten zich aanmelden. Vanaf mei tot en met september kunt u ons aan de deur verwachten om onze loten te verkopen. Zo hopen wij meer mensen te bereiken. Voor informatie: B. Bottema, Kloostersingel 13, 9977 RJ Kloosterburen, 0595-481683. VRIJWILLIGERS HEBBEN WIJ DRINGEND NODIG!!!!

EUROPA KINDERHULP zoekt gastouders voor ruim 2 weken in de zomervakantie

U kunt heel veel betekenen voor:

- een kind dat alleen nog maar van vakantie heeft kunnen dromen
- een kind dat alleen problemen in zijn leven heeft gekend
- een kind dat altijd te veel is of in de weg loopt
- een kind dat gewend is te vluchten als er drank in zicht komt
- een kind dat niet meer huilt na een paar klappen
- een kind dat uit een kindertehuis of uit een gebroken gezin komt
- een kind dat ze kwetsbaar noemen door zijn ervaringen
- een kind dat, dag in dag uit, na school nog op de kleintjes moet passen omdat er geen papa is en mama de hele dag moet werken.

Wat in uw ogen heel gewoon is voor een kind, kan voor een kind van Europa Kinderhulp heel bijzonder zijn. Dat zij mogen ervaren dat er ruimte is om te spelen en kind te zijn, dat er aandacht voor ze is en waar tijd voor ze wordt vrijgemaakt. Het lijkt zo gewoon, maar voor deze kinderen kan dit heel bijzonder zijn, want dit hebben zij misschien nog nooit mogen ervaren. Deze kinderen zijn het meest gebaat bij liefde, aandacht, rust en regelmaat. Een dagje uit, boodschappen doen, een leuke wandeling maken, drie maal daags een maaltijd die voor hen wordt verzorgd, 's avonds voor het naar bed gaan nog even gezellig bij elkaar zitten, in bad gaan of onder de douche. Samen naar het zwembad, al zullen de meeste kinderen niet kunnen zwemmen. Alleen al het idee dat ze naar het zwembad gaan en in het water kunnen spelen, met of zonder zwembandjes, is voor de meeste kinderen al een feest. St. Europa Kinderhulp wil deze kinderen kennis laten maken met een "andere" wereld. Het probleem is echter: er zijn nooit genoeg vakantie-gastouders. Ouders die over voldoende begrip, geduld, maar vooral liefde beschikken om een kind voor drie weken tijdens de zomervakantie in huis te nemen. Bent u een ouder die of een gezin dat een kinderdroom waar kan maken, meldt u zich dan aan. Er staat geen vergoeding tegenover, maar het geluk dat u zo'n kind bezorgt is onbetaalbaar.

Data kinderreizen 2013:

Frankrijk 6 juli – 26 juli en 20 juli – 9 augustus

Nederland 22 juli – 9 augustus

België 8 juli – 26 juli

Duitsland 8 juli – 26 juli, 15 juli – 2 augustus

Vooraf voor de Franse kinderen is het moeilijk om een plekje te vinden.

Ook voor de andere reizen zijn er echter altijd meer kinderen dan vakantieplekken.

Voor aanmelden en inlichtingen kunt u contact opnemen met familie Van den Berghe, telefoon 0598-416369. Ook kunt u kijken op de site www.europakinderhulp.nl

Dankbetuiging

Langs deze weg willen wij onze dank betuigen voor uw blijk van medeleven, in welke vorm dan ook, na het overlijden van onze vader, opa en opa-opa Mekke Hofman. Het heeft ons goed gedaan te mogen ervaren dat hij bij zovelen geliefd was. Uit aller naam Familie Hofman

Meespeelmiddag 11 april Obs Solte Campe

Op donderdag 11 april is er op Obs Solte Campe van 14:00 tot 15:15 uur een meespeelmiddag voor alle peuters van drie jaar. De peuters kunnen die middag meespelen in de kleuterklas en de ouders kunnen ondertussen de school bekijken. Het bezoekje is natuurlijk geheel vrijblijvend. De groeten van alle juffen, meester en kinderen, Obs Solte Campe

Kledinginzamelingsactie Dorcas

Van 13 april tot 20 april zamelt Dorcas kleding in voor de allerarmsten. U kunt uw kleding brengen bij de familie Bolt, Churchillweg 19, Zoutkamp. De schuur bij huis is elke dag open. Alvast hartelijk dank namens Dorcas.

Berichten uit het Ontmoetingspunt Zoutkamp

De activiteiten van januari t/m maart zijn weer goed bezocht. Vooral de avond met Mien Westendiep was een groot succes. Het door haar getoonde ouderwetse ondergoed leverde veel leuke verhalen op. Iedereen herkende wel iets. Er is die avond veel gelachen en laten we eerlijk zijn, daar is in deze tijd wel behoefte aan.

De koffieochtenden van maandag t/m donderdag worden door steeds meer mensen gevonden en deze zijn altijd erg gezellig. Wij hopen dan ook dat deze ochtenden na het vertrek van Albert kunnen blijven bestaan. De huidige vrijwilligers kunnen dit niet zonder uw hulp. Wij doen dan ook een dringend beroep op u. Heeft u nog een beetje vrije tijd, meldt u zich dan a.u.b. aan. Wij zullen u met open armen ontvangen. Het zou toch jammer zijn als wij deze ochtenden moeten schrappen wegens gebrek aan menskracht.

De agenda voor april, mei en juni

- Koffieochtenden van maandag t/m donderdag van 9:30 – 11:00 uur.
- Elke 2^e maandagmiddag van de maand kaarten maken, aanvang 13:30 uur.
- Elke dinsdagavond klaverjassen.

Informatie en/of opgave: **Trijn Zijlstra, 402153 of Albert Wessels, 06-10837157.**

Woensdag 10 april voorlichting over de cursus valpreventie, aanvang 14:00 uur.

Deze cursus wordt gegeven door fysiotherapeute Anneke Wijers. Bij voldoende belangstelling volgt in het najaar een cursus. Opgeven bij **Albert Wessels, 06-10837157** of op de lijst in het Ontmoetingspunt.

In mei is de afsluiting van het seizoen. Deze avond wordt nog nader ingevuld.

De laatste woensdag in juni is er weer de Eettafel. Deze middag is het weer visjes eten met rijst en voor degenen die dat niet willen, er is ook patat.

Iedere laatste woensdag van de maand is er dus de Eettafel. Lijkt het u gezellig om eens gezamenlijk te eten, dan nodigen de vrijwilligsters van de Eettafel u van harte uit. Elke keer is het weer een verrassing wat er op tafel komt. De kosten zijn € 8,00 incl. 2 consumpties.

Opgeven bij Trijn Zijlstra, 402153 of Albert Wessels, 06-10837157.

Het bestuur

Vet is gezond

Veel mensen vermijden vetten met het idee dat ze er dik van worden. Echter, bepaalde vetten leveren een belangrijke bijdrage aan de gezondheid en deze hebben we in bepaalde hoeveelheden zeker nodig.

We onderscheiden twee soorten vet: onverzadigd en verzadigd vet. Hierbij is onverzadigd vet "oké" en teveel verzadigd vet "verkeerd."

Onverzadigd vet zit in plantaardige oliën, zoals zonnebloemolie, arachideolie en maïskiemolie; producten gemaakt van plantaardige olie, zoals kuipjes margarine, halvarine, vloeibare bak- en braadproducten, vloeibaar frituurvet, mayonaise en fritessaus; vette vis, zoals zalm, haring en makreel; noten en pinda's.

Verzadigde vetten komen vooral voor in vette vleessoorten zoals worst en spek, volle zuivelproducten, volvette kaas (48+ kaas, roomkaas), room(sauzen), koekjes en gebak, chocolade en snacks. Van deze laatste groep, de verzadigde vetzuren, gebruikt ons lichaam alleen energie. Uit de groep onverzadigde vetzuren haalt ons lichaam de essentiële vetzuren. Essentiële vetzuren zijn die vetzuren die ons lichaam niet zelf kan maken. Dit zijn de omega 3 en omega 6 vetzuren. Omega 3 en omega 6 vetzuren zijn beide onderdeel van onverzadigde vetten. We gebruiken deze goede vetten als bouwstenen voor ons hersen- en zenuwweefsel. Ook ondersteunen ze ons immuunsysteem en ze hebben een gunstig effect op ons hart en op de elasticiteit van onze bloedvaten. U herkent deze vetzuren aan het feit dat ze vrijwel altijd vloeibaar zijn.

Omega 9 is oliezuur, onder andere uit olijfolie. Dit is geen essentieel vet. Toch is het prima om olijfolie te nemen. Dit heeft dan een ingewikkelde reden. In onze gebruikelijke voeding zitten (te) veel omega 6-vetzuren. Omega 6-vetzuren zitten in zonnebloemolie, maïsolie, slaolie, margarines, halvarines en vloeibare bak- en braadvetten. Om omega 6-vetzuren in ons lichaam te benutten, zijn bepaalde enzymen nodig. Enzymen zijn stoffen die in ons lichaam reacties versnellen of mogelijk maken zonder zelf te worden verbruikt. Om omega 3-vetzuren te benutten, zijn dezelfde enzymen nodig. Als er een overschot is aan omega 6-vetzuren, komen de omega 3-vetzuren dus minder makkelijk in de cel. Dit is ongunstig. Gebruikt u nu veel olijfolie (met veel omega 9) in plaats van bv. zonnebloemolie, dan kan het lichaam dus ongestoord de omega 3-vetzuren opnemen.

Er kleeft wel een nadeel aan het gebruik van olie. Dit is het feit dat er in alle oliesoorten geen vitamine A en D zit. Een vloeibaar bak- en braadvet is dan een betere keuze.

In de praktijk kunt u het beste flink variëren met de oliesoorten en de merken bak- en braadvet. Dan krijgt u een gevarieerd aanbod aan onverzadigde vetzuren binnen. Eens vaker kiezen voor producten die rijk zijn aan omega 3-vetzuren is ook geen overbodige luxe. Omega 3-vetzuren zitten in raapzaadolie, lijnzaadolie, sesamolie, sojaolie, walnoten en groene bladgroenten. De dierlijke variant van omega 3-vetzuren zit in vette vis. De stoffen die hierin zitten, met de afkortingen EPA en DHA, vervullen ook weer een belangrijke taak in onze hersenen.

Dagelijks hebben we 30-35 gram vet nodig (u kunt dan de halvarine op brood en de olie die of het vet dat u gebruikt bij de warme maaltijd bij elkaar optellen).

Over vet valt dus veel te zeggen en zonder vet geen gezondheid.

Martje Kok-Datema, diëtist
06 – 51500249
martje@libra-dieetadviesing.nl

Stichting "Oude Kerk Zoutkamp"

Na lange tijd even weer bijpraten over de Oude Kerk. De restauratie is nu helemaal afgerond en het resultaat mag er zijn. Nu ook het voormalige "Jeugdgebouw" is verkocht, kunnen we de eindbalans opmaken. Mede dankzij alle sponsors, subsidies en donateurs (Kammeroaden van Olle Kerk) is dit alles mogelijk gemaakt, waarvoor iedereen hartelijk dank.

Nu we als dorp zo'n prachtige locatie hebben, zullen er ook activiteiten plaats moeten vinden om de exploitatie rond te krijgen, want de vaste kosten zoals energie e.d. draaien wel door. Aan de oproep om een activiteitencommissie in het leven te roepen is gehoor gegeven en deze is nu bezig om een bescheiden plan op te zetten om het gebouw te exploiteren.

De activiteitencommissie bestaat voorlopig uit de volgende personen: Alied Smit-Klunder, Marieke Bouman en Eileen Blackmore. Zij worden vanuit het stichtingsbestuur ondersteund door Akke Brands-Kloppenburg en Ina Visser-Wiersum.

Om een beetje inzicht te krijgen in de vaste kosten voor de kerk geven wij u onderstaand een kort financieel exploitatieoverzicht per 31 december 2012.

Verzekeringen en belastingen	€	1.998,93
Klein onderhoud	€	940,93
Energiekosten	€	2.686,06
Kleine investeringen	€	784,98
Kantoorkosten	€	124,16
Verkoopkosten (reclame/drukwerk/afval en schoonm.k.)	€	833,08
Financieringskosten (rente en bankkosten)	€	3.121,14 (rente en aflossing Gem. De Marne)
Div. algemene kosten	€	424,85

Totaal kosten	€	10.913,69
Verkopen	€	522,55
Div. opbrengsten verhuur	€	1.804,53
Giften en donaties	€	6.168,00
Kammeroaden Olle Kerk	€	2.340,50
Opbr. overige activiteiten	€	426,89

Totaal opbrengsten	€	11.262,47
Voordelig saldo 2012	€	348,78
		=====

We hopen u zo weer op de hoogte te hebben gebracht en vragen u om mee te denken en te doen om dit prachtige gebouw voor ons dorp in stand te houden. Bestuur Stichting Oude Kerk Zoutkamp

30 APRIL

Zoals u weet is dit de laatste Koninginnedag. Daarom willen wij iets extra's doen. Dit jaar gaan de spelweekeiding en de brandweer ook wat doen, zoals spelletjes voor de kinderen organiseren. Namens VVSV '09 "het daarde" is ook de KiKa-camera aanwezig. Natuurlijk zullen onze visbakkers weer van de partij zijn en Dorpsbelangen Zoutkamp biedt u deze dag een oranjebitter aan. Zoals ieder jaar is er ook een rommelmarkt van 10:00 tot 14:00 uur. U kunt zich hiervoor opgeven bij Jannie Knol, tel: (0595) 571149. Graag voor 27 april. Wij rekenen weer op u/jullie!!!
Groeten van Jannie en Sylvia

PS: Pinksterzaterdag 18 mei is er weer een rommelmarkt in de haven.

Opgave bij Jannie Knol, tel: (0595) 571149.

Rubriek "In the picture"

In deze rubriek geeft een dorpsgenoot antwoord op een aantal vragen. Dit keer valt de eer te beurt aan Jannie Knol. Zij mag zelf iemand uitkiezen die in de volgende uitgave aan bod komt.

Naam: Jannie Knol

Geboortedatum: 01-04-1962

Geboorteplaats: Houwerzijl

Woonachtig in Zoutkamp sinds: 2009

De inwoners kennen mij van: activiteiten organiseren

Burgerlijke staat: gehuwd

Familie: man, zoon en schoondochter

Huisdier(en): geen

Karaktereigenschappen:

Opleiding: LHNO

Beroep: huishoudelijke hulp

Hobby's: schilderen, activiteiten organiseren, vissen

Favoriete tv-programma: kookprogramma's, Deadliest Catch

Muziekgenre: allerlei

Lekkerste gerecht: stampot

Vakantiebestemming: Zoutkamp

Bewondering voor: mensen die met een ziekte toch alles uit het leven halen

Mooiste moment in je leven: vele momenten

Grootste wens: gezond blijven

Levensmotto: positief denken

Wie kies je uit voor de volgende uitgave: Sylvia de Vries

Ingezonden mededeling van gemeente De Marne

OVERHANGEND GROEN

We hebben het vaak niet in de gaten dat langzaam maar zeker een haag of een heester breder wordt. Een trottoir dat eerst 6 tegels breed is wordt beetje bij beetje smaller. Soms bedraagt de breedte nog maar twee tegels. Bij bomen hangen takken vaak door. Op zeker moment geeft deze beplanting eveneens overlast. Op bepaalde plekken kunnen mensen dan niet meer naast elkaar over het trottoir lopen. Men moet een stukje over de weg. Dit is vervelend voor mensen met een kinderwagen of een rollator. De overhangende takken raken soms een bus of vrachtwagen. Er ontstaat bij straat- en dorpsbewoners irritatie. Meestal, en zeker in het begin, worden deze kleine stekeligheden niet uitgesproken.

Op den duur is er echt sprake van overlast. Dan zijn we met elkaar eigenlijk al een paar stappen te ver. Niet iedere haag kan er tegen wanneer hij drastisch ingekort wordt. Vooral bij coniferenhagen is dit een probleem, maar ook een beukenhaag krijgt het moeilijk als hij te ver teruggezet wordt. Wanneer door de overgroeïende of overhangende beplanting schade ontstaat, is dit voor de betrokkenen en de eigenaar van de beplanting meer dan vervelend.

Laten we samen proberen dit te voorkomen. Wanneer iedereen zijn "groene eigendommen" naloopt en aanpakt wanneer de situatie daarom vraagt, houden we met zijn allen de woonomgeving aangenaam. De gemeente vraagt hiervoor uw aandacht. Het kan zijn dat wij in de toekomst nog overhangende of overgroeïende beplanting tegenkomen, dan spreken wij u daar op aan. Ook de gemeente laat weleens een steekje vallen. In dat geval spreekt u de gemeente aan. Als we elkaar op deze manier scherp kunnen houden, dan houden we samen de openbare ruimte toegankelijk voor iedere gebruiker.

Gezocht: Sportieve mannen en vrouwen

om ons dorp te vertegenwoordigen tijdens de zeskamp in Niekerk.

Dorpsvereniging Niekerk nodigt ons en de dorpen Ulrum, Vierhuizen, Houwerzijl en Zuurdijk uit om samen de strijd aan te gaan om de zeskampbokaal 2013. We zijn op zoek naar een team van 10 personen, bestaande uit 5 mannen en 5 vrouwen. Op zaterdagmiddag 15 juni 13:30 uur zullen we met dit team de strijd aangaan met de teams uit de andere dorpen. Met zes spellen - waarbij kracht, snelheid en samenwerken centraal staan - zal worden uitgemaakt welk dorp winnaar wordt van de zeskampbokaal 2013. Daarnaast vraagt de dorpsvereniging ons ook een scheidsrechter te leveren.

Wat: zeskamp
Wanneer: 15 juni 2013
Waar: sportveld Niekerk
Wie: voor alle inwoners van het dorp (vanaf 16 jaar)
Meenemen: sportieve kleding
Drank en eten: drank en eten is te koop

Opgave graag zo spoedig mogelijk via het e-mailadres **dorpsbelangenzk@gmail.com** Je kunt je individueel of als groep(je) opgeven, in overleg zullen we dan een team samenstellen. Voor vragen kun je bellen met Janna Hulshof (tel: 402779).

We hopen een leuk team bijeen te krijgen dat de eer van ons dorp hoog kan houden!

Israëlreis in beeld

In oktober 2012 is een groep van 40 mensen uit Zoutkamp en Ternaard op reis geweest naar Israël. Tijdens de jaarlijkse koffieochtend van de Vrouwengespreksgroep zal dominee De Vries aan de hand van foto's op de beamer vertellen over zijn ervaringen en bevindingen tijdens deze reis. Deze ochtend is op 10 april om 9:30 uur in gebouw 't Anker bij de Nieuwe Kerk. Alle belangstellende vrouwen uit Zoutkamp zijn van harte welkom!

Voorlichting cursus Vallen Verleden Tijd

Op 10 april a.s. geeft de fysiotherapeute Anneke Wijers voorlichting over de cursus Vallen Verleden Tijd. De voorlichting gaat over vallen, wat zijn de gevaren van vallen voor ouderen en waarom, wat zijn de gevolgen van vallen en wat is het gevolg van valangst (bang zijn om te vallen). Anneke Wijers zal uitleggen wat het programma Vallen Verleden Tijd inhoudt, wie er aan kunnen deelnemen en wat de resultaten zijn "in het land." Daarna is er gelegenheid tot het stellen van vragen.

De doelgroep is 65+. Voor mensen met een rollator of met uitgebreide gezondheidsproblemen wordt het programma aangepast. Kortom: voor iedereen die voor de volgende winter wil weten wat hij/zij er zelf aan kan doen om het vallen te beperken. Het vallen wordt geoefend in een veilige omgeving. De cursus bestaat uit sport en spel, een hindernisbaan en een (uiteraard zeer beperkte) judo valtechniek training. Deze middag krijgt u uitleg over de verschillende onderdelen en wat u kunt verwachten van de cursus. De cursus wordt, bij voldoende belangstelling, gegeven in het najaar.

Voorlichting cursus Vallen Verleden Tijd

Datum: woensdag 10 april

Aanvang: 14:00 uur

Plaats: Het Ontmoetingspunt, Hunsingokade 5

**JAARVERGADERING UITVAARTVERENIGING "DE LAATSTE EER" TE ZOUTKAMP
OP WOENSDAG 17 APRIL IN GEBOUW 'T ANKER
VERBINDINGSWEG 1 TE ZOUTKAMP
AANVANG 20:00 UUR**

Agenda:

1. Opening
2. Notulen van de vorige vergadering
3. Verslag penningmeester
4. Verslag kascommissie: mevr. I. Visser-Wiersum en dhr. W. van Ellen
5. Benoeming nieuw kascommissielid
6. Bestuursverkiezing: aftredend mevr. T. Wolters-Frankes (niet herkiesbaar). Nieuwe kandidaten kunnen zich opgeven bij dhr. P.M. Postma (zoutkamp@fedgron.nl)
7. Mededelingen en w.v.t.t.k.
8. Rondvraag
9. Sluiting

Het bestuur:

Dhr. R.G. de Vries (voorzitter)

Dhr. P.M. Postma (secretaris)

Mevr. S.G. Oortwijn (penningmeester)

Mevr. T. Wolters-Frankes

Dhr. J. Mollema

Vriendelijk doch dringend verzoek aan de leden:

Als er een verandering plaatsvindt in de gezinssituatie (bijvoorbeeld: adreswijziging, geboorte, huwelijk, samenwonen of scheiding), **WILT U DIT AUB DOORGEVEN AAN DE PENNINGMEESTER**. Doorgeven kan ook via zoutkamp@fedgron.nl. Vanaf 18 jaar dient men zelfstandig lid te zijn. Aanmelden kan ook via dit e-mailadres. Het bestuur wijst u erop dat indien mensen niet zijn ingeschreven bij onze vereniging er bij overlijden ook geen uitbetaling kan plaatsvinden.



Nieuws van de Prot. Gemeente Zoutkamp

Nieuwe Kerk, Verbindingsweg 1 te Zoutkamp

U/jij bent ook van harte welkom!

Bijzondere diensten in de komende periode:

30 maart Paaswake Stille Zaterdag. Het licht van Pasen breekt door en geven we ook aan elkaar door tijdens de Paaswake om 19.30 u. Voorganger ds. K.G. Pieterman, Niekerk.

31 maart 1^e Paasdag, 10.00 u. Het Paasevangelie klinkt in deze dienst waaraan het Christelijk Vrouwenkoor Zoutkamp medewerking verleent en Janny van Wieren-Miske voorgaat.

7 april, 09.30 u. Belijdenisdienst. Vier jonge mensen van onze gemeente belijden hun geloof en hebben deze dienst voorbereid samen met ds. H.F. de Vries.

21 april, 09.30 u. Jeugddienst. Thema 'Als je wieg ergens anders had gestaan?' In deze dienst, die samen met jeugdleden is voorbereid, is aandacht voor St. Akisom, www.akisom.com, deze stichting biedt hulp aan kinderen op het gebied van onderwijs en gezondheidszorg in Afrika.

19 mei, 13.30 u. Concert Different8. In samenwerking met de Stichting Vlaggetjesdag is er op 1^e Pinksterdag een optreden van de band Different8 in de trailer op het feestterrein bij de binnenhaven van 13.30-14.15 uur. Voor informatie over deze band, kijk op www.different8.nl.

Voor actuele informatie, een volledig overzicht van de kerkdiensten of het terug- of meeluisteren van de kerkdiensten bezoekt u onze website www.pgzoutkamp.nl.

Fonds verstandelijk gehandicapten

Het Fonds verstandelijk gehandicapten laat mensen met een verstandelijke beperking meedoen in onze samenleving. Zij kunnen in het dagelijkse leven meestal niet zelfstandig functioneren, maar met de juiste begeleiding kunnen ze meer doen dan wordt gedacht. Zij hebben zorg en begeleiding nodig bij activiteiten die voor u heel vanzelfsprekend zijn. Deze begeleiding kost geld.

Van de collecteopbrengst gaat de helft naar projecten binnen de provincie. Ook dit jaar hopen we weer in Zoutkamp te kunnen collecteren. Collecte: 22 t/m 28 september 2013. Wilt u meehelpen om deze collecte te organiseren? Opgave: dkuipers@fondsverstandelijkgehandicapten.nl of via tel.nr. 030-7600052. Misschien weet u een andere manier om geld te genereren voor het meedoen van de mensen met een verstandelijke beperking. Bel of mail!!!!

Het verhaal van de oehoe

Het is vandaag een koude lentedag. Het waait lekker en de oehoe is gespot in de wal van de sloot richting Hoogholtje. Veel mensen zijn al een ommetje wezen maken om het prachtige dier te bewonderen. Vanmiddag 22 maart lieten wij, Auke en Claudia, onze honden uit en nog steeds zat hij op dezelfde plek als vanmorgen. We dachten: "dat komt niet goed, hij hoort weg te vliegen."

Dat heeft ons doen besluiten de dierenambulance te bellen. Ze waren er snel bij. Auke kreeg een net aangereikt en heeft hem in 2 pogingen gevangen. De oehoe stribbelde niet eens tegen en liet het allemaal over zich heen komen. De dierenambulance heeft hem meegenomen en naar een opvang gebracht. Als alles goed gaat, wordt hij later weer in de natuur uitgezet. Vandaag 23 maart bereikte ons het bericht dat de oehoe weer heeft gegeten, dus dat ziet er goed voor hem uit. Auke en Claudia



Kind in Oorlogstijd (vervolg)

Voeding etc.

Al vrij snel kwamen de meest elementaire levensbehoeften op de bon. Iedere maand kreeg men bonkaarten voor boter, suiker etc. Onder inlevering en tegen betaling kon men dan een portie in de winkel kopen. In het begin was dit alles nog tamelijk losjes, maar later werd er om deze bonkaarten gevochten. Er werden door de ondergrondse later ook veel overvallen gepleegd op gemeentehuizen, distributiekantoren etc. om deze bonkaarten te bemachtigen. Hiermee kon men dan onderduikers voeden die her en der zaten ondergedoken. Hier op het platteland kon men bij de boeren vaak nog wel wat bijkopen, bijv. graan, aardappelen, melk etc. Melk kon men trouwens ook in het dorp zelf kopen. Mijn oma bijvoorbeeld verkocht melk van de 5 koeien die ze samen met mijn vader had. Ze woonde in het huis aan de Sluisweg, waar Gerrit de Vries nu woont (naast de pizzeria). Achter het huis stond een schuur en daarin werden die koeien gehouden. In die tijd waren er veel meer van dergelijke bedrijfjes. Bijv. Dirk Sloot (Lauwersstraat) en Tjip Faber, naast de oude Ger. Kerk aan de Spuistraat. Tjip zijn broer, Sipke, of de broer van Kee, was verstandelijk gehandicapt en hij haalde bij de mensen altijd de schillen op. Sip was volgens zijn zeggen iedere dag jarig en zodoende kreeg hij wel eens wat centjes toegestopt van de mensen. Een echt dorpsstype, zoals je ze vroeger veel meer had. Verder had je nog Tiemen Horneman aan de Dorpsstraat. Achter al die bedrijfjes lag ook een mestvaalt die alleen in het voorjaar werd opgeruimd. Pal naast die mestvaalten woonden mensen. Soms er bijna bovenop. Bijvoorbeeld naast de vaalt van mijn oma woonde Anna Vellinga in een klein huisje er tegenaan. En vanaf de klunderbeun van de Ger. Kerk keek je recht in de mestvaalt van Tjip en Kee. Wat een ongezonde toestand! Waarschijnlijk hadden de mensen toen meer weerstand dan wij nu.

Het graan dat men bij de boeren kocht, werd dan 's zaterdags bij mijn vader (de molenaar) gebracht en die maalde die dag voor particulieren. Normaal werd dit alleen voor de boeren gedaan. Op zaterdagmiddag stond de hele maalderij vol met witte zakjes met de naam van de eigenaar. Hiervan bakte men dan thuis brood of men bracht het naar een van de 5 bakkers in het dorp. Ook tabak werd zelf verbouwd. De tabak werd gedroogd bij een bakker boven de oven en vervolgens verpulverd. Soms stuurde men de stronken naar Niemeyer om er echte tabak van te maken. Sommigen rookten het ook zo zonder behandeling. Men rookte en smookte volgens mij destijds klare gif. Op 8-jarige leeftijd kreeg ik van mijn vader ook mijn eerste sigaret van dit spul. Het was bijna 1 keer en nooit weer, want later heb ik amper nog gerookt. Mensen met wat meer ruimte hadden ook vaak een varken voor de slacht. Mevr. van Oosterom schrijft dat hun varken dan werd geslacht door slager Van der Veen. Welnu, die van mijn oma door slager Van Wieren. Zo ging dat in die tijd. Gereformeerden slachtten bij Van Wieren en hervormden bij Van der Veen. Met bakkers was dat wat lastig, want 4 bakkers (Pot, Bolt, De Vries en Ozinga) waren gereformeerd en alleen bakker Baas was niks. Dat liep dus wat door elkaar heen. Met de kruideniers was het weer gemakkelijk. De meeste gereformeerden waren klant bij Jan en Thea (Vivo), de rest bij Sieb Zant (Spar).

Verder schrijft mevr. Van Oosterom dat het met de slacht zo lekker rook in huis. Ik vond dat als kind een verschrikkelijke weë lucht. Al dat spek met zwoerd en bloedworst! Als je dan eerst dat beest opengesneden op een ladder buiten had zien hangen en daarna een hele week koken, wekken enz. brr. Mede als gevolg daarvan heb ik daarna weinig varkensvlees meer gegeten. In die tijd was het natuurlijk een welkome aanvulling van het voedingspatroon. Men was er erg blij mee. Voor het houden van een varken had men toestemming nodig van de autoriteiten. En in het laatste oorlogsjaar moest men zelfs de helft van het vlees afgeven. Toen werden er veel clandestiene varkens gehouden. Zo ook bij mijn oma. Mijn vader had achter stropakken een soort hol gemaakt, waarin het beest leefde. Een varken heeft echter de vervelende eigenschap dat het knort. Daarom wist bijna iedereen in het dorp dat daar een varken zat. Een paar dagen voor de slacht kwam er een overval van NSB'ers die het beest in beslag namen. Dit was natuurlijk verraad.

Met heel veel gekrijs en gegier werd het beest door de NSB'ers uit de schuur gehaald en in een auto weggevoerd. Bij die actie ging een dikke landverrader op een strobaal zitten. Daarin zat een radio verstopt, die werd gebruikt om naar radio Oranje uit Londen te luisteren. Het was namelijk verboden om een radio te hebben. Dan kon men immers vanuit Londen horen dat de Duitsers op alle fronten aan het verliezen waren. Vandaar. Gelukkig heeft de strobaal het gehouden. Anders zou er een zware sanctie gevolgd zijn. Een zwart zwijn en een verboden radio waren ernstige overtredingen in die tijd.

Het bombardement

Ergens in de zomer van 1944 zaten we tussen de middag aan tafel toen er opeens een geweldige explosie klonk. De ramen trilden in de sponningen. Buiten zagen we dat er boven de binnenhaven een rookpluim hing. We gingen direct poolshoogte nemen. Toen we over het Molendijkje bij Stoutmeijer om de hoek kwamen, zagen we in de kademuur een enorm gat. Je kon zo van de Havenstraat rechtstreeks het water in rijden. Twee vissersschepen (de ZK 22 van gebr. Postma en de ZK 59 van Marinus Tillema) lagen in brokken in het water. Het voorschip van de ZK 59 stak loodrecht omhoog. Het was een enorme puinhoop. Alle ramen van de huizen aan de haven waren gesprongen. Het is een wonder dat er toen geen doden of gewonden zijn gevallen. De geallieerde bommenwerpers die dit hadden veroorzaakt, hadden en passant met brandbommen ook nog even de boerderij van Fokke Mulder (nu Rousant) meegenomen. De boerderij stond in lichter laaie. Een surrealistisch plaatje. Het doel van het bombardement was hoogstwaarschijnlijk het Duitse commandootje, dat altijd precies op die plek in de haven lag. Dit bootje werd gebruikt om de Zoutkamper vissers in de gaten te houden, dat ze niet vanaf de Lauwerszee naar Engeland zouden ontsnappen! (Belachelijk natuurlijk met die kleine bootjes die amper brandstof aan boord hadden). De Duitsers hadden echter alle geluk van de wereld, want een paar weken eerder hadden ze het bootje bij de grote sluis, half onder een van de kokers, neergelegd. Waarschijnlijk uit voorzorg omdat de geallieerden heel veel doelen aanvielen. Zo is er ook een Zoutkamper visser (Frans Bottema, een broer van Mans, Gerard enz.) doodgeschoten toen hij in een trein zat vanaf Amsterdam. Bij een luchtaanval op die trein rende iedereen direct naar buiten om dekking te zoeken, maar Frans heeft het niet gehaald. Frans had een nieuw scheepje (de latere ZK 21 van Piet Broere) en Be Davids was destijds zijn knecht. Frans Bottema was, net zoals zijn broers, een fervent jager. Hij bezat ook een prachtige hazewind hond, genaamd Juno. Met een paar andere jongens (o.a. Sjouke v.d. Wiel en Egge Hein) speelden mijn broer Jan en ik vaak met die prachtige hond als die op de stoep lag van café het Anker (nu de pizzeria). Zo nu en dan kregen de hond en wij een suikerklontje van de waardin. We voelden ons dan volmaakt gelukkig, zoals waarschijnlijk alleen kinderen zich kunnen voelen.

Later toen de puinhoop in de haven werd opgeruimd, kwam er een grote kraan en die heeft de kop van de ZK 59 (van Tillema) achter de oude graansilo (keel'ns) op de wal gezet. We gebruikten het ding vaak om onze kleren in te leggen als we daar bij die paaltjes aan het zwemmen waren. We merkten dat er soms ook mensen in hadden geslapen, want je vond binnen zo nu en dan wel stro en hooi en je zag dat er wel eens een vuurtje was gestookt. Boze tongen beweerden zelfs dat er Zoutkampers in verwekt zouden zijn! Het ding heeft daar jaren gelegen, totdat oud ijzer in prijs begon te stijgen en men het met snijbranders heeft ontmanteld.

Brandstof

De datum 1 mei 1943 was voor mij persoonlijk een ramp. Toen moest ik (ondertussen 7 jaar en overloper) naar de lagere school en daar had ik helemaal geen tijd voor. Veel te druk met die soldaten en achter de dijk jutteren enz. Het liep dan eerst ook helemaal niet zo lekker op school. De meester vertelde later aan mijn vader dat het wel leek of hij een stel wilden op school had gekregen. Ga maar na: we hadden nog nooit discipline gehad. Geen peuterschool, geen kleuterschool. Helemaal niks. Altijd op straat. Bovendien verstond ik bijna geen ABN.

Alleen mijn vader aan tafel (bidden en lezen) en 's zondags in de kerk bij ds. Lankhuizen, maar bij die liefelijke, welluidende stem soesde ik gewoon wat weg onder David met de harp en de aartsengel Gabriël met zijn bazuin (die twee stonden op het orgel en aangezien we meestal op de eerste bank terechtwamen, zat je er bijna onder). Met dat naar schoolgaan hadden we echter in zoverre geluk, want er ontstond al snel een gebrek aan brandstof. Daarom kon men de beide schoollokalen niet meer verwarmen. Er werd toen een kachel tussen de beide lokalen gezet (waar de schuifdeuren zaten) en zo kon men beide lokalen nog wat verwarmen. Soms een hele dag, soms een halve. Ook hebben we meegemaakt dat we dan 's morgens eerst met meester Volbeda achter de dijk wrakhout gingen zoeken voor het stoken of ook langs de wegen (alle bomen langs de wegen werden gekapt voor brandstof) en wij zochten dan de overgebleven prikjes op voor de schoolkachel.

Voor de huishoudens was verder een goede brandstofbron de palen en het rijshout dat op het haventerrein lag. Dit werd gebruikt voor de landaanwinning. Tot 5u 's avonds werd daar gewerkt en daarna kwamen de Duitsers of NSB'ers het terrein bewaken. Zo nu en dan ontstond er echter een hiaat en kwamen de bewakers wat later. Als de beheerder, Geert Frik (Geert Noatje), dit wist gaf hij een seintje en dan stormde heel Zoutkamp naar het haventerrein om palen naar huis te slepen. Het geluid van die palen die men over de grond sleepte, kan ik me zo nog voor de geest halen. Voor mensen die dit zelf niet konden doen, werd door anderen gezorgd (er was veel solidariteit in die tijd). Zo kon ds. Lankhuizen ook geen palen slepen en bovendien had hij morele bezwaren tegen deze 'diefstal.' Hij las immers iedere zondag voor: "Gij zult niet stelen." Goede raad was duur, want dominee woonde alleen met een huishoudster in het grote huis waar Jampie Oostindiën nu woont met die hoge, grote kamers. Moeilijk te verwarmen. Toen besloten mijn vader, Jan Vaatstra (Marnedienst) en politieagent! Verkuyl (allemaal kerkenraadsleden) dat ze toch maar een vrachtje voor de dominee moesten halen. Zo gezegd, zo gedaan. De volgende zondag vroeg de dominee aan de kerkenraad of zij iets wisten over die palen, want dat naar zijn mening dit zo maar niet kon. "U preekt iedere zondag dat wij niet mogen stelen, maar U preekt ook elke week dat er nog steeds wonderen gebeuren. Welnu, dit was een wonder!" was het antwoord van de bende van drie. Prachtig toch? Nu was dit zogenaamde stelen en liegen bij sommige mensen een groot probleem in de oorlog. Velen vonden dat je ook tegenover de Duitsers niet mocht liegen. Dan waren er bijvoorbeeld mensen die met gevaar voor eigen leven Joden hadden verborgen en als dan de Duitsers kwamen en vroegen of ze ook onderduikers of Joden verborgen hielden gewoon "ja" zeiden. Ze vonden dat je onder alle omstandigheden de waarheid moest zeggen. Een grote tragedie, want het heeft mensen het leven gekost en bovendien zaten de betreffende mensen later met een enorm schuldgevoel opgezadeld.

Ook thuis begon de krapte aan brandstof zich te doen voelen. Er kwamen slechts mondjesmaat turf en kolen. Andere verwarmingsbronnen waren er toen niet. Het was meest behelpen met hout. Meestal in een potkachel (duveltje). Als we 's zaterdags bijv. in de tobbe moesten, zette mijn moeder wat ketels op het duveltje om er warm water in te krijgen. Als oudste mocht ik dan eerst, maar al mijn 3 volgende broers kwamen na mij. Steeds werd er dan weer een nieuw keteltje heet water toegevoegd. Bij de laatste gewassene zag je de smerigheid op het water drijven. Maar wat moest men anders. Steeds nieuw, heet water lukte gewoon niet. Dat zou veel te lang duren. Mijn ouders wisten zich op die manier een keer in de veertien dagen. Geloof maar dat we toen allemaal niet zo lekker roken! Maar dat geeft immers niet, want als je allemaal stinkt, merk je het niet. Daar komt immers ook de uitdrukking "Stinken als een Urker" vandaan, want die vissers waren vroeger soms maanden van huis en hadden geen gelegenheid om zich te verschoneren. Herman van Veen heeft daar een mooi liedje over geschreven. Daarin bezingt hij dat toen hij eenmaal 6 jaar was geworden hij wekelijks met zijn vader mee mocht naar het badhuis. Bij het uitkleden zag hij verwonderd dat zijn vader net zulk een 'glijbaan' in de onderbroek had als hijzelf. Wat wil je ook. Op de t'huuskes van die tijd lagen alleen maar wat oude kranten. Behalve dat je vinger er zo doorheen ging, absorbeerde dat gladde papier bijna niets. Ach, laten we maar zeggen dat alles betrekkelijk is. Nog een opmerking over die Urkers.

Mijn vader heeft me vaak verteld dat die ook wel eens met slecht weer in Zoutkamp binnenvielen. Na hun vertrek zouden de Zoutkamper vissers vaak al hun dekspullen (pikhaken, bezems enz.) kwijt zijn geweest. Ik weet niet of het waar is. Het kan ook afgunst zijn geweest. Laat ik dit in ieder geval maar niet tegen onze Urker schoonzoon, Jelle van Slooten, vertellen.

D-Day en Dolle Dinsdag

Op 6 juni 1944 liep ik van het Bakkersplein de weg over naar de school aan de overkant. Midden op de weg stonden Mans Bouk (mevr. Bottema-Bolt) en mijn vader in grote opwinding over iets met elkaar te praten. Ze maakten heftige gebaren en zagen mij niet eens. Later vertelde de meester op school dat de geallieerden in Normandië waren geland en dat we binnenkort zouden worden bevrijd. Na een paar weken van hevige gevechten in Frankrijk begonnen de geallieerden de weken daarna snel door te stoten naar het Noorden. Parijs viel zonder slag of stoot, Brussel idem en op 4 september was Antwerpen bevrijd. Het leek erop dat Nederland snel zou volgen. Daarop raakten de Duitsers en NSB'ers in Nederland op de dag daarna in grote paniek. De Duitsers sloten de wegversperring van prikkeldraad bij de grote sluis en de schuttersputjes op de dijk werden bezet door sluipschutters. Boven schoten ze af en toe in de lucht. De Duitsers waren zo zenuwachtig dat, toen mijn vader met Bertus Haan over de grote sluis wilde om hun koeien te melken die bij Job Haan in het land stonden, ze gewoon over hun hoofden begonnen te schieten op het moment dat die arme 2 mannen met de armen in de lucht probeerden om toestemming daarvoor te krijgen. Ik heb mijn vader nog nooit zo snel zien rennen. Ze doken bliksemsnel in de onderwal bij de sluiswachterswoningen ('Overjacht' noemden we dat toen). Tegelijkertijd begonnen de NSB'ers in ons dorp hun spullen op boerenkarren te pakken en trokken met heel hun hebben en houden richting Duitsland. Hier en daar begonnen mensen al de vlag uit te steken. Enkele dagen daarna bleek echter dat de geallieerde opmars bij de grote rivieren vastliep. De geallieerden waren zo snel doorgestoten dat ze moeite hadden met hun aanvoerlijnen. Bovendien bleek er bij Arnhem bij toeval een Duitse elite-eenheid te zijn gelegerd en toen de luchtlandingen daar mislukten staakte de opmars. Het zou nog tot 5 mei van het volgend jaar duren voordat Noord-Nederland aan de beurt was. Heel langzaam kwamen de NSB'ers weer terug. Wel met minder praatjes. De vlaggen die de bewoners hadden uitgestoken werden stilletjes weer opgeborgen. Er zou nog een laatste, moeilijke bezettingswinter volgen. Vooral in de vesting Holland is toen echt honger geleden.

De bevrijding

In de morgendienst van zondag 15 april 1945 kondigde ds. Lankhuizen in de Ger. Kerk af dat er die middag geen dienst zou zijn wegens extreme oorlogsomstandigheden. Dit was een volstrekt unicum, want in die tijd waren de 2 diensten een absolute regel. De middagdiensten werden meestal nog beter bezocht dan de morgendienst. Een hevige opwinding maakte zich van ons allemaal meester. In de verte hoorden we zo nu en dan al schoten. Bovendien was in die voorafgaande week de Duitse bezetting vanuit Zoutkamp met schepen naar Schiermonnikoog gevlucht. Op zaterdag echter kwam er een schip met Duitse militairen aan boord vanuit Groningen. Dat schip zat vol met gestolen oorlogsbuit (radio's, fietsen, van alles en nog wat). Die Duitsers waren met dat schip gevlucht uit Groningen, waar op dat moment hevig werd gevochten. Aangezien de geallieerden van de Friese kant zouden komen, verzamelden zich in de loop van de middag steeds meer mensen in de Schoolstraat en achter het dijkje van de Sluisweg. Op een gegeven moment kwamen er 2 Duitsers met een machinegeweer van het schip bij de visafslag en installeerden dat ding op de kade in de haven en ze gingen zelf achter het muurtje dekking zoeken. De mensen werden steeds nieuwsgieriger en kwamen steeds dichterbij. Op een gegeven moment draaide een soldaat het machinegeweer in onze richting en maakte aanstalten om te gaan schieten. Daarop renden alle mensen weg en zochten dekking achter de huizen of achter de dijk. Het geluid van schoten en rupsbanden kwam steeds dichterbij en op een gegeven moment konden we de tanks over de Friese sluis zien rijden. Bij het naderen van de tanks besloten de 2 Duitsers echter om toch maar niet te gaan schieten en ze trokken zich terug op hun schip bij de afslag. Op het moment dat de tanks over de grote sluis ons dorp binnenreden stonden alle bewoners te juichen en te zwaaien met vlaggetjes.

Sommigen kropen zelfs op de tanks. Op het Dorpsplein hield de colonne halt en werd er overlegd waar nog vijanden zaten. Daarop zijn de Canadezen naar het haventerrein gereden en hebben de Duitsers op het schip zonder verzet gevangen genomen. Een hele rij Duitsers stond naast de visafslag met de handen in de nek te wachten totdat ze werden afgevoerd. Op die zondag kwamen alle vlaggen die men gedurende de oorlog verborgen had gehouden tevoorschijn en het was een vlaggenzee. Eindelijk na 5 jaar bezetting weer vrij!

De bevrijding had nog wel een vervelend staartje. Direct na de bevrijding verschenen er plotseling mannen in zwarte overalls met een oranje band om de arm. De BS (Binnenlandse Strijdkrachten). Het eerste wat we zagen was dat deze mensen auto's vol NSB'ers naar de barakken brachten waar de Duitsers in hadden gezeten. En ook een auto met moffenmeiden. Helemaal kaalgeschoren. We hoorden thuis dat deze vrouwen 'het' met de Duitsers hadden gedaan. Wat dit 'het' betekende was ons als kinderen toen nog niet duidelijk, maar daar kom je later best achter, ook als je ouders je niets vertelden (zo ging dat bij onze generatie). In feite waren dit oorlogsmisdaden. Men nam het recht in eigen hand. Ik herinner me een voorval dat een van de NSB'ers die burgemeester van Warffum was geweest, gedwongen werd om van de barakken naar de weg te kruipen met zijn hoed in de hand en dan moest hij steeds 'Oranje boven! Oranje boven!' zingen. Overigens was er soms ook sprake van echte liefde tussen Nederlandse meisjes en Duitse soldaten. Een meisje uit Zoutkamp bijvoorbeeld is met een Duitse soldaat getrouwd en in Duitsland gaan wonen. Na de oorlog kwamen ze nog jarenlang iedere zomer naar Zoutkamp. Na een paar maanden werd het wettige gezag weer hersteld en werden bijna alle meisjes en veel NSB'ers direct vrijgelaten. Alleen degenen die oorlogsdaden hadden begaan, werden later berecht. Zo kwam er een einde aan de Tweede Wereldoorlog die miljoenen doden had gekost en voor onze ouders best een zorgelijke tijd moet zijn geweest, maar voor ons als kinderen was het een spannende tijd met een heuse oorlog.

Hendrik Nienhuis (februari 2013)

P.S. Als iemand wil reageren of nog iets interessants te melden heeft over de oorlog graag mailen naar: nienhuis@inn.nl

Succesvolle uitvoeringen Toneelvereniging Dukdalf

Spannend was het wel...hoe zouden de mensen het vinden...deze revue-achtige voorstelling van onze toneelclub. Vele avonden is eraan gewerkt onder leiding van regisseur Jan Dol oet Stad. Eerst repeteren op de teksten en de vele wisselingen van toneel. Toen kwamen de liedjes aan bod... muzikant gezocht en gevonden. Harma Haaima was bereid deze taak op zich te nemen. 't Was een zware bevalling, want het waren niet de



makkelijkste melodieën...maar uiteindelijk is 't gelukt en "zongen wie as liesters"....Uiteindelijk werd het 1 geheel en zag het er leuk uit. Toneelpodium in orde gemaakt bij Kegelcentrum 'de Zeearend' en toen waren we er helemaal klaar voor...het moest nu gebeuren!!

Vier avonden stonden op het programma met daarbij een proef-middagvoorstelling...een matinee zogezegd... Tot ons genoegen is deze middag leuk bezocht - ongeveer 45 mensen waren deze middag aanwezig - en kan als een succes worden beschouwd. Alle voorstellingen zijn goed bezocht, vooral de beide zaterdagen waren vol bezet. De reacties waren erg positief en de toeschouwers waren vol lof om dit verrassend ander concept op de planken te zien...de liedjes samen met de schetsjes gaven veel afwisseling en dat is erg leuk gevonden. Wij hebben er ook veel plezier aan beleefd en zijn vol spanning deze uitdaging met onszelf aangegaan en - al zeggen we 't zelf - we zijn met vlag en wimpel geslaagd!!!Tot een volgend jaar, Toneelvereniging Dukdalf Zoutkamp